

Середовище, що належить дітям



Питання для розгляду

- Особливості інклюзивного освітнього середовища, його структура
- Правила організації фізичного середовища
- Роль соціального середовища як умова формування цінностей, почуття відповідальності, поваги до багатоманітності.



Багато дослідників називають освітнє середовище **«третім учителем»**, який разом із батьками і педагогами здійснює суттєвий вплив на розвиток і навчання дитини (Ізел, Ребекка та Екселбі, Беті, 2001).



Компоненти освітнього середовища



Фізичне середовище

- Організація і дизайн групової кімнати, що включає центри діяльності, навчальні матеріали, іграшки, меблі

Соціальне середовище

- Взаємодія, яка відбувається у дошкільній групі між дітьми, дітьми і педагогами; дітьми, педагогами і батьками

Структурне середовище

- Час, послідовність, тривалість видів діяльності упродовж дня







Компоненти якісної дошкільної програми:



- Загальна привітна атмосфера
- Інклюзивне соціальне середовище
- Підхід, орієнтований на дитину
- Навчальні матеріали для усіх дітей
- Можливості для спілкування усіх
- Середовище, дружнє до сім'ї



Фізичне середовище – безпечне,
доступне, мобільне



Фізичне середовище – безпечне, доступне, мобільне

- У групі має бути достатня кількість стільців та столів, щоб всім дітям було зручно сидіти.
- Матеріали та дитячі роботи мають розміщуватися на рівні, зручному для дітей.
- У групі має бути місце, де діти могли б тримати особисті речі.



Має бути місце для ранкової зустрічі.





- У групі має бути зручний м'який куточок для читання та спокійного обговорення. Там можна поставити канапу, м'які стільці, покласти подушки.
- Ділянки тиші потрібно розташовувати подалі від ділянок, де діти можуть шуміти (рівень шуму визначає бажання рухатись, рівень допитливості та творчість)

Соціальне середовище



Як ми маємо жити разом?







Можливості для вибору



Одним із важливих чинників для розвитку самовизначення і самоактуалізації дітей є забезпечення можливості здійснювати вибір у дошкільній групі і, відповідно, приймати самостійні рішення, усвідомлюючи при цьому їх наслідки.

Взаємодія вихователя з дітьми





Інклюзивне освітнє середовище – середовище для УСІХ



Забезпечуючи потреби усіх дітей:



враховувати індивідуальні потреби та можливості кожної дитини

Дотримуватися принципу універсального дизайну в освіті

Взаємодіяти з батьками та командою закладу освіти



unicef 



Інклюзивне освітнє середовище



- Це місце, де цінуються участь і погляди кожного.
- Це означає, що педагог створює рівні можливості для всіх дітей брати участь у всіх заняттях, незалежно від статі, расової та етнічної приналежності, здібностей, культури, соціально-економічного статусу, віку чи мови.
- Це також означає, що педагог залучає кожну дитину, обираючи методи навчання і форми роботи відповідно до потреб і особливостей розвитку.

Освітнє середовище: основні показники і критерії якості



- Середовище сприяє розвитку кожної особистості.
- Фізичне середовище є привабливим, безпечним, інклюзивним та стимулюючим; спонукає дітей досліджувати, навчатися та бути самостійними.
- Середовище сприяє розвитку у дітей відчуття спільноти та їх участі у створенні культури групи.

Приналежність до колективу та почуття комфорту



- індивідуально вітається з кожною дитиною;
- розмовляє з дітьми індивідуально про їх інтереси;
- використовує елементи з домашнього середовища дітей (наприклад, використання мови, якою діти говорять удома; фотографії, музики, історії, слова, книги та інше)
- показує не лише завершені роботи дітей, а й ті, над якими вони ще працюють;
- ставить за мету розвиток співпраці, а не змагання; створює можливості для взаємодопомоги між дітьми;

Педагог проявляє повагу до дітей



- спонукає усіх дітей висловлювати свої почуття та ідеї, ділитися життєвим досвідом і допомагає їм у цьому
- допомагає дітям зрозуміти, що усі емоції є прийнятними, а також допомагає їм розвивати належні способи виражати свої емоції та почуття
- використовує навички активного слухання, поширює ідеї дітей і включає їх у процес навчання;

Психологічний комфорт у групі: як виявити повагу до дітей?



Безпечне освітнє середовище



- Дбає про якісні, фізично безпечні навчальні матеріали, устаткування і меблі, що відповідають віку і розвитку дітей;
- може бачити дітей увесь час або бути впевненим в тому, що їх бачить асистент чи помічник вихователя
- розробляє рутинні заняття і дії, щоб гарантувати безпеку дітей
- проводить заняття так, щоб усі діти почували себе у безпеці.

Привабливий і зручний навколишній простір



- організовує середовище і повсякденні рутинні дії так, щоб діти могли самостійно вибирати матеріали;
- розміщує фотографії дітей та їх родин, малюнки дітей, їхні художні роботи на рівні очей дітей
- оновлює середовище, щоб воно відображало поточні інтереси і проекти дітей
- забезпечує в приміщенні групи місця як для спокійних, так і для активних занять
- забезпечує наявність в центрах достатньої кількості матеріалів «відкритого типу», які діти можуть досліджувати
- розробляє разом з дітьми правила і порядок дій для використання матеріалів допомагає дітям зрозуміти, для чого існують певні правила

Використання матеріалів, які спонукають дітей досліджувати



- організовує матеріали так, щоб вони були доступні для дітей, щоб діти легко могли дістати те, що їм потрібно для гри чи роботи, а потім прибрати їх на місце
- забезпечує в усіх центрах діяльності різноманітні матеріали, що відповідають інтересам, досвіду, стилям навчання /сприйняття і рівню розвитку кожної дитини
- оновлює пропоновані дітям матеріали, щоб підтримувати навчання і стимулювати нові інтереси
- створює матеріали разом з дітьми на основі своїх спостережень та інтересів дітей

Використання матеріалів, які спонукають дітей досліджувати



- у кожному центрі діяльності пропонує матеріали, які можна пов'язати з декількома різними стилями навчання (наприклад, у центрі математики розміщує історії про видатних математиків, задачі у письмовому вигляді, блоки (кубики) тощо)
- диференціює матеріали і організацію приміщення групи, щоб задовольнити усі потреби дітей і створити середовище, де поважається їх культура
- адаптує фізичне середовище, враховуючи потреби окремих дітей, і запитує поради у фахівців і батьків

Педагог спрямовує поведінку дітей на основі знання особистості



- забезпечує контроль на такому рівні, щоб діти досягали успіху у грі або, виконуючи навчальне завдання (самостійно, або за підтримки дорослого)
- спонукає дітей брати участь у розробленні рутинних процедур (послідовність дій), у тому числі й переходити з одного центру діяльності до іншого
- проводить ранкові зустрічі
- забезпечує вибір дітьми центрів діяльності
- навчає дітей, як вирішувати проблеми, виражати свої емоції
- залучає дітей до створення правил групи

Даруйте себе дітям! Будьте терплячими у чеканні дива і
будьте готовими до зустрічі з ним у дитині

Ш. Амонашвілі

